

חוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה, תשל"ב-1972¹

פרק א': הוראות כלליות

1. הגדרות [תיקון: תשס"ב(2)]

בחוק זה -

"חוקר פרטי" - מי שעוסק בהשגת ידיעות על הזולת או באיסופן, לצרכי אחרים ודרך שירות לכל, ושלא לצרכי מחקר מדעי, סקר דעת קהל או פרסום ברבים; או לצורך מסירת ידיעות לבעל רישיון לפי חוק שירות נתוני אשראי, התשס"ב-2002.
"שירותי שמירה" - שירותי שמירה על בטחונו של אדם או על רכוש, לרבות שירותי התקנה והחזקה של מערכות אזעקה ומיתקני אבטחה אחרים.

2. ועדת רישוי [תיקון: תשס"ח]

(א) שר המשפטים ימנה ועדת רישוי לפי חוק זה (להלן - הועדה).
(ב) בועדה יהיו שבעה חברים, בהם אדם הכשיר להתמנות לשופט של בית משפט מחוזי והוא יהיה היושב ראש - ועוד ששה חברים, שמהם לפחות שלושה שאינם עובדי המדינה, אחד שהמליץ עליו ראש הממשלה, אחד שהמליץ עליו שר הבטחון ואחד שהמליץ עליו שר המשטרה.

פרק ב': חוקרים פרטיים

3. איסור התעסקות

לא יעסוק אדם כחוקר פרטי אלא אם יש בידו רישיון לכך מאת הועדה ובמשרד המיועד לחקירות פרטיות.

4. כשירות לחקירות פרטיות [תיקון: תשס"ב]

(א) לא יינתן לאדם לעסוק כחוקר פרטי אלא אם נתמלאו בו תנאים אלה:
(1) הוא אזרח ישראלי ותושב ישראל או שהוא בעל רישיון לישיבת קבע בישראל לפי חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952;

- (2) הוא בגיר;
- (3) הוא סיים שתיים עשרה כיתות במוסד חינוך מוכר, או שלדעת הועדה הוא בעל השכלה שוות ערך לכך;
- (4) בתוך שש השנים שקדמו לבקשה הוא התאמן שלוש שנים לפחות, ברציפות או לסירוגין, בעריכת חקירות -
- (א) במשרד לחקירות פרטיות בפיקוחו ובהדרכתו הישירים של מנהל המשרד, או
- (ב) במקום ובתנאים שהועדה הכירה בהם ושר המשפטים פרסם על כך הודעה ברשומות;
- (5) הוא עמד בבחינות בדיני ישראל ובאתיקה מקצועית, בהתאם לכללים ולתכנית שקבע שר המשפטים;
- (6) לדעת הועדה אין מניעה - מטעמים של בטחון הציבור או מטעמים של עברו, תכונותיו או התנהגותו של המבקש - להענקת הרשיון.
- (ב) במקרים מיוחדים רשאית הועדה לוותר על התנאי האמור בפסקה (4) לסעיף קטן (א), כולו או מקצתו.

5. ההליכים במתן רשיון

- (א) שמו של מי שמבקש רשיון לפי חוק זה יפורסם בדרך שתיקבע בכללים, ותוך תקופה שנקבעה בהם רשאי כל אדם להגיש לועדה התנגדות למתן רשיון למבקש.
- (ב) הועדה בדונה לפי חוק זה תתן הזדמנות למבקש וכן ליועץ המשפטי לממשלה או לבא כוחו לטעון טענותיהם ולהגיש ראיותיהם, ורשאית הועדה, לפי שיקול דעתה, לתת הזדמנות לאנשים אחרים להשמיע דברם.
- (ג) הועדה מוסמכת לאסוף ראיות לשם הפעלת סמכותה על פי חוק זה.

6. חובת נאמנות

חוקר פרטי יפעל כלפי לקוחו בנאמנות ודין היחסים ביניהם כדין היחסים בין שליח לשולחו.

7. גילוי ידיעות והפסקת חקירה

- (א) חוקר פרטי ימסור לפי דרישת היועץ המשפטי לממשלה, לידיו או לידי מי שהסמיך לכך, ידיעות שגילה בדבר ביצוע עבירה.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) לא ימסור חוקר פרטי ידיעות שנמסרו לו מאת לקוחו אגב השירות המקצועי שנתן ללקוחו ושיש בהם כדי להפיל את לקוחו, אלא אם הסכים לקוחו לכך.
- (ג) שוכנע היועץ המשפטי לממשלה שהמשך חקירתו של חוקר פרטי עלולה להפריע לחקירת המשטרה בעבירה, רשאי הוא לדרוש מהחוקר הפרטי להפסיק את

חקירתו; נסתיימה חקירת המשטרה - יודיע על כך היועץ המשפטי לממשלה לחוקר והוא יהיה רשאי להמשיך בחקירתו.

8. פיקוח

חוקר פרטי ימסור, לפי דרישתו של היועץ המשפטי לממשלה, או של מי שהסמך לכך, כל ידיעה הדרושה לביצוע חוק זה או התקנות לפיו, או לפיקוח על השיטות והאמצעים שבהם הוא נוהג להשתמש בהשגת ידיעות ואיסופן.

פרק ג' : משרד לחקירות פרטיות

9. קיום משרד ללא רשיון

לא יקיים אדם משרד לחקירות פרטיות אלא אם יש בידו רשיון לכך מאת הועדה.

10. כשרות לקיום משרד [תיקון: תשס"ב]

לא יינתן רשיון לאדם לקיים משרד לחקירות פרטיות אלא אם נתמלאו בו תנאים אלה:

- (1) הוא חוקר פרטי רשוי;
- (2) בוטל;
- (3) הוא בעל נסיון של חמש שנים כחוקר פרטי.

11. העסקה בחקירות פרטיות

בעל משרד לחקירות פרטיות לא יעסיק אדם בחקירה אלא אם הוא חוקר פרטי רשוי; אולם רשאי הוא להעסיק בחקירה מתאמן אף שאינו חוקר פרטי רשוי, ובלבד שהמתאמן יפעל בפיקוחו ובהדרכתו הישירים של מנהל המשרד.

12. פיקוח על מועסקים

בעל משרד לחקירות פרטיות ינקוט אמצעים סבירים כדי להבטיח את התנהגותם הראויה של המועסקים במשרדו.

פרק ד' : תאגידי חוקרים

13. תאגידיים של חוקרים פרטיים

- (א) תאגיד לא יהיה כשיר לפתוח משרד לחקירות פרטיות או סניף של משרד כזה או לנהל חקירות פרטיות, אלא אם בידו רשיון לכך מאת הועדה.
- (ב) לא יינתן רשיון לתאגיד אלא אם נתמלאו בו תנאים אלה:
- (1) התאגיד רשום בישראל כדין ואין לו כל הגבלה על ערבות חבריו;
 - (2) כל חבריו ומנהליו הם חוקרים פרטיים, אלא אם אישרה הועדה השתתפותו של מי שאינו חוקר פרטי, בהתאם לכללים שקבעה הועדה;
 - (3) מטרתו כפי שפורטה בתזכיר ההתאגדות היא עיסוק באלה בלבד: חקירות פרטיות, ארגון שירותי שמירה ופעולות הלואי הדרושות לאלה, ונקבע בתזכיר ההתאגדות כי סעיף 6 לפקודת החברות² אינו חל עליו.

14. איסור השתתפות ברווחים

- (א) מי שאינו חבר בתאגיד של חוקרים פרטיים לא יהא זכאי, על אף כל הוראה אחרת בתזכיר החברה ובתקנותיה או בכל מסמך אחר המגדיר תנאי התאגדותו, לכל חלק מרווחי החברה, אלא אם הוא אחד מיורשיו של מי שהיה חבר בתאגיד ושנפטר בעודו חבר התאגיד, וכל עוד לא נרכש חלקו של החבר בתאגיד.
- (ב) חלקו של חבר בתאגיד ניתן להעברה למי שכשיר להיות חבר לפי סעיף 13(ב)(2), והוא אם לא נקבע אחרת במסמכי ההתאגדות של התאגיד.
- (ג) נפטר חבר או נשלל ממנו רשיונו ולא הועבר חלקו כאמור בסעיף קטן (ב), ירכשו חברי התאגיד תוך תקופה שנקבעה; שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, יתקין תקנות בדבר הדרכים והמועד לרכישת חלקו של חבר תאגיד שנפטר או שנשלל רשיונו.

15. אחריות משמעתית של חברי תאגיד

- עשה תאגיד של חוקרים פרטיים מעשה אשר אילו עשה אותו חוקר פרטי היו רואים אותו כעבירת משמעת, רואים כל חבר מחבריו כמי שעבר אותה עבירת משמעת אם לא הוכיח אחד משני אלה:
- (1) העבירה נעברה שלא בידיעתו ותפקידו לא חייבו לדעת על המעשה;
 - (2) הוא נקט בכל האמצעים הסבירים כדי למנוע את ביצוע העבירה.

16. שמירת אחריות

אין בקיומו של התאגיד כדי לגרוע מאחריותם המשמעתית של חבריו.

17. אחריות בנזיקין

בכפוף להוראת סעיף 13 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש]³ רואים תאגיד של חוקרים פרטיים כאחראי אחריות שלוחית בנזיקין על כל מעשה או מחדל בענין שפעלו בו חבריו כחוקרים פרטיים.

פרק ה' : ארגון שירותי שמירה

18. איסור ארגון ללא רשיון

- (א) לא יקיים אדם משרד לשירותי שמירה ולא יארגן שירותי שמירה, אלא אם יש בידו רשיון לכך מאת הועדה.
- (ב) לא יעסוק אדם כשומר בסוגי שמירה שקבע שר המשפטים באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, אלא אם יש בידו רשיון לכך מאת הועדה.

19. סייג למתן רשיון [תיקון: תשס"ח(2)]

- (א) לא יינתן רשיון לאדם לקיים משרד לשירותי שמירה, לארגן שירותי שמירה או לעסוק כשומר בסוגי שמירה שנקבעו לפי סעיף 18(ב), אם ראתה הועדה שאין לתת מטעמים של בטחון הציבור או מטעמים של עברו או התנהגותו של המבקש.
- (א1) לא יינתן רשיון לאדם לקיים משרד לשירותי שמירה או לארגן שירותי שמירה, אלא אם כן הפקיד ערבות בנקאית או ערובה מתאימה אחרת (בסעיף זה - ערובה), או ביטח את עצמו ואת השומרים המועסקים על ידיו אצל מבטח, לשם הבטחת פיצויו של מי שנפגע עקב מעשה או מחדל שלו או של שומרים כאמור בשירותי שמירה; שר המשפטים, לאחר התייעצות עם המפקח, יקבע הוראות לעניין ערובה, לרבות סוג הערובה, תנאיה, סכומיה, דרכי הפקדתה, שינויה, נוסחה, מועדים להמצאתה, חילוטה והשימוש בכספי החילוט וכן הוראות לעניין ביטוח, לרבות סכומי הביטוח המזעריים ופרטי הביטוח, ורשאי הוא לקבוע כאמור הוראות שונות לסוגי שמירה שונים; בסעיף קטן זה, "מבטח", "מפקח" - כהגדרתם בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981
- (ב) בעל משרד לשירותי שמירה או המארגן שירותים כאמור לא יעסיק שומר שאינו בעל רשיון לפי סעיף 18(ב), אלא אם קיבל אישור מאת המשטרה שאין לה לגבי העסקת אותו אדם התנגדות מהטעמים האמורים בסעיף קטן (א).

20. איסור חקירה אגב שירותי שמירה

אדם או מוסד המקיימים שירותי שמירה במשרד או מפעל, לא יקבלו על עצמם, במישרין או בעקיפין, לנהל חקירה פרטית הנוגעת לאותו משרד או מפעל, ולא ישתמשו לצורך כל חקירה שהיא במסמכים המצויים באותו משרד או מפעל.

פרק ו' : שיפוט משמעת

21. אתיקה מקצועית

- (א) שר המשפטים, לאחר התייעצות בועדה, יקבע בתקנות כללים בדבר אתיקה מקצועית של חוקר פרטי.
- (ב) שר המשפטים באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת רשאי לקבוע בתקנות עיסוקים שבהם לא יעסוק חוקר פרטי בנוסף לעיסוקו כחוקר.

22. ועדת משמעת

- (א) שר המשפטים ימנה שופט שיהיה יושב ראש ועדת משמעת; יושב ראש הועדה ימנה את שאר חבריה אחד אחד מתוך רשימה של חוקרים פרטיים ומתוך רשימה של אנשים שאינם חוקרים פרטיים, שערך אותן שר המשפטים.
- (ב) על ועדת המשמעת יחולו סעיפים 8 עד 11 לחוק ועדות חקירה, תשכ"ט-1968.⁴

23. מינוי בודק

היועץ המשפטי לממשלה רשאי למנות בודק לבדוק ענין הנוגע להתנהגותו של חוקר פרטי; לבודק כאמור יהיו הסמכויות של קצין משטרה בדרגת מפקח האמורות בסעיף 2 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות)⁵, ודין עדות שניתנה בפניו כדין עדות הנמסרת על פי הפקודה האמורה.

24. קובלנה על חוקר פרטי

קובלנה על חוקר פרטי תוגש לוועדת המשמעת מטעם היועץ המשפטי לממשלה או מטעם הועדה, בין מיזמתם ובין על פי תלונת אדם אחר; קובל רשאי למנות אדם - דרך כלל או לענין מסויים - לייצגו ולטעון בשמו בפני ועדת המשמעת.

25. עונש משמעת

- (א) הוגשה קובלנה על חוקר פרטי ומצאה ועדת המשמעת - לאחר שנתנה לו הזדמנות להתגונן - כי הפר הוראה מהוראות חוק זה או כלל מכללי האתיקה המקצועית שנקבעו לפי סעיף 21, או שהוא אשם בהתנהגות אחרת שאינה הולמת את המקצוע, רשאית היא להחליט על אחת מאלה:

(1) להתרות בו;

(2) לנזוף בו;

(3) להתלות את רשיונו לתקופה קצובה שלא תעלה על שלוש שנים;

(4) לשלול ממנו את רשיונו ולפסלו מקבלת רשיון חדש לתקופה קצובה או לצמיתות.

(ב) בנוסף על האמור בסעיף קטן (א) רשאית ועדת המשמעת:

(1) לחייב את החוקר הפרטי בתשלום הוצאות ההליכים; אם שוכנעה שנקט באמצעי הגנה טרדניים או קנטרניים;

(2) לחייב מתלונן בתשלום הוצאות ההליכים למדינה ולחוקר הפרטי או לחייב קובל בתשלום הוצאות ההליכים לחוקר הפרטי בסכום שתקבע, אם החוקר הפרטי זוכה והועדה מצאה שהתלונה הוגשה בקלות ראש או לשם קנטור או ללא יסוד.

26. דין משמעותי ודין פלילי

(א) דיון משמעותי לפי חוק זה, אין בו כדי לעכב או לבטל דיון בפלילים בשל אותו מעשה או מחדל.

(ב) הואשם חוקר פרטי בשל מעשה או מחדל המשמש עילה גם לדיון בפני ועדת המשמעת לפי חוק זה, רשאית ועדת המשמעת להפסיק את דיוניה עד למתן פסק סופי בפלילים.

27. התליית רשיון

הוגשה לוועדת משמעת קובלנה נגד חוקר פרטי, רשאית היא, אם ראתה שחומרת הענין וטובת הציבור מחייבות זאת, להתלות רשיונו עד לסיום הדיון; לא נסתיים הדיון תוך שלושה חדשים מיום התליית הרשיון - בטלה ההתליה, אלא אם האריכה בית המשפט המחוזי.

פרק ז' : הוראות שונות

28. תקפו של רשיון

תקפו של רשיון לפי חוק זה הוא לשנה והוא יחודש מדי שנה עם תשלום האגרה השנתית, אלא אם מצאה הועדה שלא נתקיים עוד במבקש תנאי מהתנאים לקבלת הרשיון.

29. ערעור

- (א) סירוב הועדה לתת או לחדש רשיון לפי חוק זה, וכן החלטה של ועדת משמעת בקובלנה לפי חוק זה, ניתנים לערעור מטעם הנאשם והקובל לפני בית המשפט המחוזי; סדרי הדין בערעור ייקבעו בתקנות.
- (ב) החלטת ועדת משמעת המחייבת מתלונן בתשלום הוצאות לפי סעיף 25(ב)(2) ניתנת לערעור מטעם המתלונן לפני בית המשפט.

30. עבירות

העובר על הוראות סעיפים 13, 11, 9, 7, 3(א), 19, 18 או 20, דינו- מאסר שנה אחת או קנס עשרת אלפים לירות.

31. הוראות מעבר

מי שביום י"ד בטבת תשל"ב (1 בינואר 1972) עסק כחוקר פרטי או קיים משרד לחקירות פרטיות, וביום פרסום חוק זה ברשומות עדיין עסק בכך - לא יחולו על בקשתו לרשיון התנאים האמורים בסעיפים 4(א)(2) או 4(2), לפי הענין, ורשאית הועדה לותר לגביו על התנאים האמורים בסעיפים 4(א)(3) עד (5) ו-10(3).

32. ביצוע ותקנות

שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו, לרבות בדבר -

- (1) אגרות רישוי;
- (2) דרכי התמחות;
- (3) סדרי הדין של ועדת המשמעת;
- (4) תעריף מקסימלי לשכר שירותי שמירה.

33. תחילה

תחילתו של חוק זה ביום כ' בתמוז תשל"ב (2 ביולי 1972).

יעקב ש' שפירא
שר המשפטים

גולדה מאיר
ראש הממשלה

שניאור זלמן שזר
נשיא המדינה

¹ פורסם: ס"ח תשל"ב, עמ' 90.

*נתקבל בכנסת ביום ח' בניסן תשל"ב (23 במרס 1972); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 827, תשכ"ט, עמ' 181. (הערות מערכת "תקדין": א) טעות בסעיף 29 (ב) תוקנה על פי "תיקון טעויות", ס"ח תשל"ג, עמ' 19; (ב) טעות בסעיף 31 תוקנה על פי "תיקון טעות", ס"ח תשל"ב, עמ' 127. ר' חוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה, תשל"ב-1972 תיקונים:

תיקון תשס"ב [ס"ח 1823 (15/1/02), עמ' 97] נתקבל בכנסת ביום כ"ג בטבת התשס"ב (7 בינואר 2002); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק 2982, מיום ה' באדר התשס"א (28 בפברואר 2001), עמ' 527. ר' חוק חופש העיסוק (הקלה בהגבלות - גיל, תושבות ועיסוק אחר) (תיקוני חקיקה), התשס"ב-2002, סעיף 6.

תיקון תשס"ב (2) [ס"ח 1825 (29/1/02), עמ' 116] נתקבל בכנסת ביום א' בשבט התשס"ב (14 בינואר 2002); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק 2658, מיום י"ז בחשון התשנ"ח (17 בנובמבר 1997), עמ' 100. ר' חוק שירות נתוני אשראי, התשס"ב-2002 סע' 56. תיקון תשס"ח [ס"ח 2135 (27/2/08), עמ' 217] התקבל בכנסת ביום י"ט באדר א' התשס"ח (25 בפברואר 2008); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הממשלה - 355, מיום ז' בשבט התשס"ח (14 בינואר 2008), עמ' 320. ר' חוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה (תיקון מס' 3), התשס"ח-2008.

תיקון תשס"ח (2) [ס"ח 2137 (09/03/08), עמ' 244] התקבל בכנסת ביום כ"ז באדר א' התשס"ח (4 במרס 2008); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הממשלה - 342, מיום ט' בכסלו התשס"ח (19 בנובמבר 2007), עמ' 226. ר' חוק כלי היריה (תיקון מס' 15), התשס"ח-2008, ס' 11-12.

² חוקי א"י, כרך א' פרק כ"ב, עמ' 163.

³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 10, עמ' 266.

⁴ ס"ח תשכ"ט, עמ' 28.

⁵ חוקי א"י, כרך א' פרק ל"ד, עמ' 439.